

Karbonüülühendid

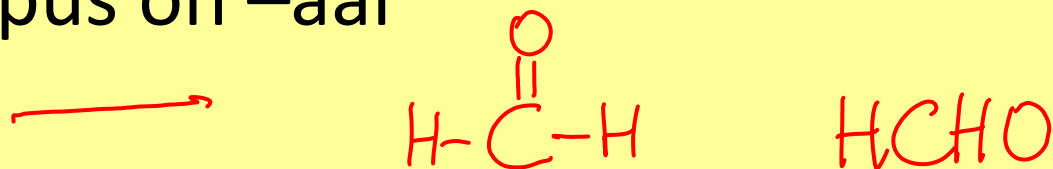
Aldehüüdid ja ketoonid

Sisaldavad C=O rühma

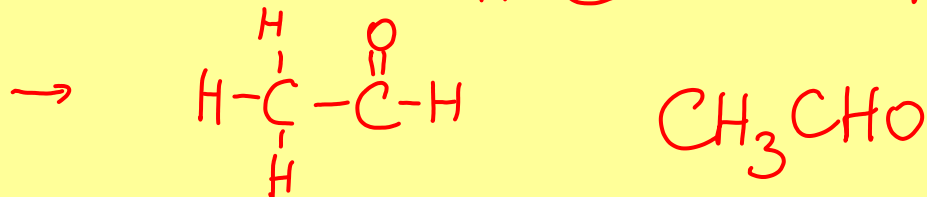
Aldehüüdid: C=O asub ahela otsas

- Nimetuse lõpus on -aal

- Metanaal

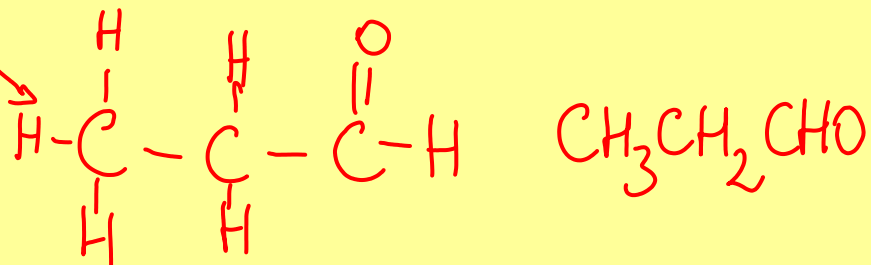

- Etanaal

- Propanaal

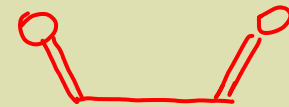
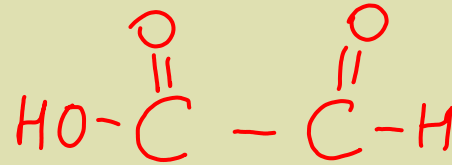
- Butanaal jne

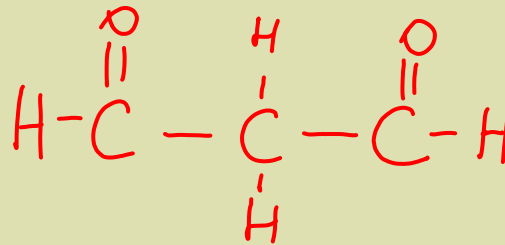
Diaalid

- Kui on molekuli kummaski otsas C=O, siis on nimetuse lõpus –diaal

- Etaandiaal

- Propaandiaal

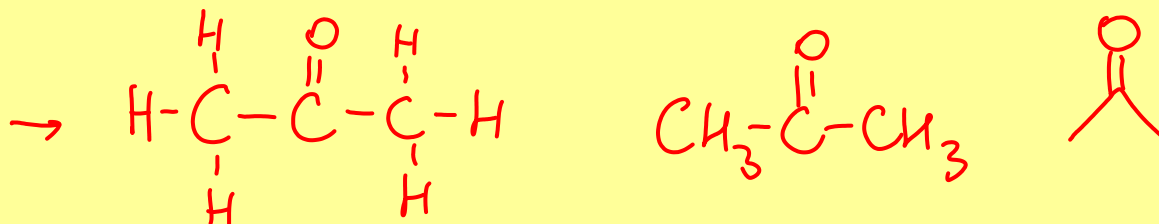

- jne

Ketoonid: C=O asub ahela keskel,

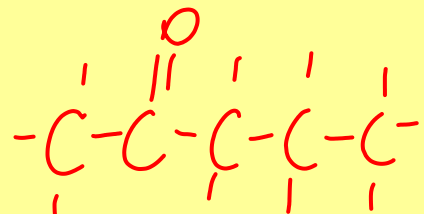
- Kõige lühema ahelaga ketoon on 3 C-ga

- Propanoon

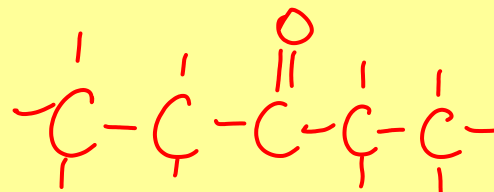

- Butanoon

- Pentaan -2-oon

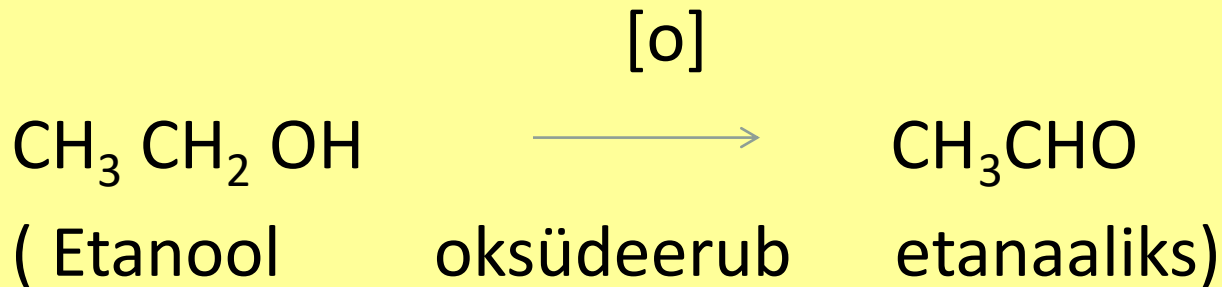

- pentaan-3-oon

Aldehüüdid

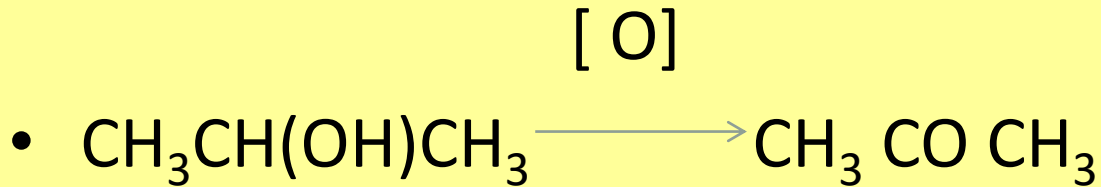
- Tekivad primaarsete alkoholide **oksüdatsioonil** (primaarne alkohol: OH asub ahela otsas)

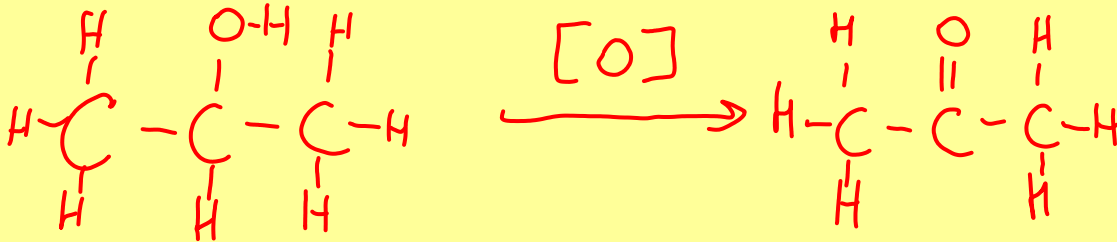
*[O] noole peal tähendab, et see on oksüdeerumisreaktsioon
Oksüdeerumine on elektronide loovutamisprotsess.*

Ketoonid

- Tekivad sekundaarsete alkoholide oksüdatsioonil.
(sekundaarne alkohol: OH asub ahela keskel)

(Propaan-2-ool oksüdeerub propanooniks)

Metanaal HCHO

- Teise nimega Formaldehüüd
- Terava lõhnaga mürgine gaas
- Vesilahust nimetatakse formaliiniks
- Kasutatakse desinfitseerimiseks-anatoomikumis

/

Propanoon

- Propanoon ehk atsetoon-kasutatakse lahustina
- Tule-ja plahvatusohtlik

Aldehüüdide oksüdeerumine

- Aldehüüdid oksüdeeruvad **karboksüülhapeteks.**
- Näiteks etanaal oksüdeerub etaanhappeks
- Ehk äädikhappeks

- Alkoholi juues oksüdeerub etanool etanaaliks (see on väga mürgine ühend), see omakorda oksüdeerub etaanhappeks ehk äädikhappeks.

